

การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากงานประจำสำนักงานวิจัย (R2R) ครั้งที่ 10

“ทศวรรษ R2R พัฒนาคอนไทยสู่สังคม ๔.๐ ”

วันพุธ ที่ 5 กรกฎาคม 2560

ณ ศูนย์การประชุมอิมแพ็ค ฟอรั่ม เมืองทองธานี

Session “R2R กับสังคมอุดมปัญญา”

เวลา 13.00-13.45 น. ห้อง Grand Diamond Ballroom

เอื้องพร พิทักษ์สังข์ ผู้บันทึก

สังกัดคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

โทร/อีเมล 0860097766 auengporn.pit@mahidol.ac.th

วิทยากร ศ.เกียรติคุณ นพ.ประเวศ วะสี

“R2R กับสังคมอุดมปัญญา” สังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง โลกมีสภาวะวิกฤตใหญ่ 6 ประการ

- เศรษฐกิจ 99%ของเงินหมุนไม่มีเศรษฐกิจรับรองทำให้ฝกผันง่าย
- สังคม ความเหลื่อมล้ำ กฎ 99-1 (Joseph Stiglitz) กล่าวว่า การพัฒนามีประโยชน์กับคน ร้อยละ 1 คือครอบครัวหรือมีอำนาจควบคุมส่วนแบ่งความมั่งคั่ง
- สิ่งแวดล้อม สภาวะโลกร้อนเกิดภัยธรรมชาติ พายุ ภูเขาไฟระเบิด โรคระบาดและโรคติดเชื้อ
- อาหาร เกิดภาวะขาดอาหารจนเป็นสาเหตุการตาย
- ความขัดแย้ง ความรุนแรงสงคราม การย้ายถิ่นฐาน
- มนุษย์ การฆ่าตัวตาย โรคจิตประสาท

ส่วนในประเทศไทยก็พบภาวะวิกฤตคล้ายกันได้แก่การเมือง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ศิลธรรม และการพัฒนาคุณภาพคน ซึ่งเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง จากวิกฤตดังกล่าวการใช้กำลัง อำนาจความรุนแรง ไม่สามารถแก้ปัญหาที่นั่นได้ แต่หากใช้สังคมอุดมปัญญาที่เน้นความเข้าใจสถานการณ์จริง หาข้อมูลสนับสนุน นำมาวิเคราะห์ วางแผนสร้างแนวทางการแก้ปัญหา พร้อมทั้งเรียนรู้ร่วมกันจึงจะแก้ปัญหาเหล่านั้นให้ลดลงหรือป้องกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการ R2R

สังคมอุดมปัญญาหมายถึงปัญญาของคนทั้งมวล ทันกาล ใช้ประสบการณ์จริง วิเคราะห์ สังเคราะห์ให้เข้าใจเชิงลึกโดยรอบเป็นองค์รวมนำไปสู่การตัด สินใจที่ถูกต้อง การเปลี่ยนแปลงจิตสำนึกเดิม ลดอัตราปลูกจิตสำนึกใหม่ นำสู่ปัญญาที่ทำให้สำเร็จที่เรียกว่าอิทธิปัญญา

คุณลักษณะของR2R

- งานประจำเป็นเรื่องของคนทั้งหมด ถ้างานประจำพัฒนาปัญญาเท่ากับสร้างปัญญาของคนทั้งหมด
- คุณค่า งานประจำที่ทำด้วยดี มีประโยชน์เท่ากับสร้างความสุข ความภูมิใจของคนทั้งหมด
- งานวิจัยในงานประจำยิ่งทำให้ทั้งหมดได้ประโยชน์
- การทำงานประจำให้มีคุณค่าต้องอาศัยการเรียนรู้ร่วมกันจากการปฏิบัติงานจริง (Interactive learning through Action)

ปัจจุบันปัญหาต่างๆมีความซับซ้อนการแก้ปัญหาโดยใช้อำนาจ บริหาร เงินและการใช้ความรู้ที่สำเร็จรูป (นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์)นั้นย่อมทำไม่สำเร็จ แต่หากมีการเรียนรู้ร่วมกันจากการปฏิบัติงานจริงย่อมนำไปสู่แนวทางการแก้ไข)

การเรียนรู้ร่วมกันจากการปฏิบัติงานจริงนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐาน 8 ประการ

1. เคารพ ศักดิ์ศรี คุณค่าความเป็นคนของทุกคน
2. เคารพความรู้ในตัวตน ที่เรียนรู้และเกิดจากประสบการณ์จริง ต่างจากเดิมที่เคารพความรู้ที่รับปริญญา
3. เอื้ออาทรและจริงใจต่อกัน ไม่นินทาว่าร้าย
4. เกิดความเชื่อถือไว้วางใจ
5. เกิดความสามัคคี สร้างพลังทางสังคม
6. เกิดปัญญาร่วม (group generous) เมื่อนำความต่างของคนหลายคนมาเรียนรู้ร่วมกันมักเกิดสิ่งใหม่ โครงการใหม่ นวัตกรรมใหม่
7. ฝ่าความยากไปสู่ความสำเร็จ
8. เกิดความสุข

R2R สู่การเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐาน 3 ระดับ เริ่มต้นที่ระดับบุคคล สู่อค์และสังคม ดังนั้นเมื่อเราพยายามแก้ปัญหาใหญ่แล้วทำไม่สำเร็จ เราควรย่อยปัญหานั้นแล้วค่อยๆแก้ไขสร้างความเชื่อมโยงขยายออกจนปัญหานั้นๆหมดไป เช่นเดียวกับสูตร ปกค. ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. **ป. ปัจเจกบุคคล (Individual)** มีสำนึกในศักดิ์ศรีและศักยภาพของความเป็นมนุษย์แล้วลงมือทำเรื่องดีที่ตนชอบ แต่ปัจจุบันคนติดภาพมายา ดูถูกตนเอง ไม่กล้าทำในสิ่งที่ตนชอบ
2. **ก. กลุ่ม (Nodes)** รวมตัวร่วมคิด ร่วมทำเป็นกลุ่มในเรื่องที่รักที่ชอบเกิดความหลากหลายเต็มประเทศ
3. **ค. เครือข่าย (Networks)** ป และ ก เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายเกิดเป็นสังคมSocial Transformation จะปรับการทำงานเป็นส่วนๆของการเมือง ราชการ ธุรกิจและอื่นๆเป็นสังคมเครือข่ายช่วยกันทำ ร่วมกันคิด ในที่สุดเป็นสังคมอุดมปัญญาสังคมอุดมสุข

“R2R กับสังคมอุดมปัญญา” คือการใช้แนวคิดR2R ในการแก้ปัญหาร่วมกันคิด ร่วมกันเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ขยายตัวไม่ต้องพึ่งพาใครคนใดคนหนึ่งจนเป็นสังคมอุดมปัญญาที่มีส่วนนำพาประเทศสงบสุข ดังนั้นเราต้องพยายามส่งเสริมให้คนทั้งหมดใช้แนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยR2R